

DESIGN

Design som inte är registrerad lever ofta en rättslös tillvaro, fri att kopiera och tillverka. Med den ensamrätt som en registrering innebär behåller du lättare kontrollen över din idé.

PRV

REGISTRERA DIN DESIGN FÖR ÖKAD KONKURRENSKRAFT

Med den ensamrätt som en registrering innebär får du bättre möjligheter att tjäna pengar på din idérikedom. Designskyddet är avsett att uppmuntra kreativt nytänkande till dem som satsat tid och pengar på att utveckla god design.

VAD ÄR DESIGN?

De flesta produkter vi köper i dag har formgivits så att de ska få ett tilltalande utseende. Utseendet bestäms av produktens detaljer, särskilt vad gäller linjer, konturer, färger, former, ytstrukturer eller material. Vi kallar det för design.

En produkts utseende kan registreras. En designregistrering kan skydda dina investeringar när du utvecklar nya produkter.

En produkt är ett industriellt eller hantverksmässigt framställt föremål, förpackningar, utstyrselar, grafiska symboler och typsnitt, men inte datorprogram. Dataikoner och gränssnitt kan däremot designregistreras.

Som produkt räknas även delar som monteras till en sammansatt produkt. Delarna kan du endast få ensamrätt för om de är synliga vid normal användning. Designskydd är ett rent form- eller utseendeskydd, inte ett skydd för bakomliggande tekniska idéer eller funktioner. Det är bara sådant som syns som kan skyddas, alltså inte dofter, smak eller ljud.

Ornament kan designregistreras. Ornament kan vara en grafisk fantasiskapelse som används som utsmyckning av olika slags produkter, till exempel dekoren på hushållspapper, tyger och tapeter. Det kan vara en ytdekor eller en relief.

Två ord för samma sak

Den juridiska termen för skyddsformen är *mönsterskydd*, men i dagligt tal används oftast *designskydd*.

FÖRDELAR MED ATT REGISTRERA DIN DESIGN

Designskyddet är avsett att uppmuntra kreativitet och estetiskt nytänkande till dem som satsat tid och pengar på att utveckla god design. Med den ensamrätt som en designregistrering innebär kan du lättare stoppa konkurrenter, du får ett verktyg att använda vid ett eventuellt intrång i din rättighet. På så sätt får du ett försprång på marknaden och bättre möjligheter att tjäna pengar på din idérikedom.

Genom att registrera din design kan du hindra andra från att använda designen kommersiellt. Det innebär att ingen annan får tillverka, sälja, eller importera kopior av designen. Genom en designregistrering får du konkret dokumentation på vilket datum din design gäller ifrån. Om någon kopierar din design står du starkare med en dokumenterad rättighet. Vid konflikt kan du vända dig till Patent- och marknadsdomstolen som kan förbjuda fortsatt användning av din design. Det kan också hända att du får skadestånd och i vissa fall kan intrång i en designregistrering till och med bestraffas med böter eller fängelse.

En ensamrätt kan göra det lättare att hitta affärspartners som vill investera i din affärsidé. En designregistrering räknas som en tillgång som till exempel kan säljas eller licensieras ut.

En registrering är inte alltid nödvändig

Det finns tillfällen när en registrering inte behöver vara den bästa lösningen. Har du skapat något nytt som har en väldigt kort livslängd behöver du kanske inte registrera produkten eftersom konkurrenterna inte

kommer att hinna plagiera dig under den korta tid som produkten efterfrågas. Detta gäller till exempel modeprodukter som kläder. Ett visst skydd får du automatiskt från det att designen visats offentligt. Men för att få ett bättre och långvarigt skydd måste du registrera designen.

Hur lång är skyddstiden?

- Skyddstiden för en oregistrerad design är 3 år från det att den gjorts offentlig.
- Skyddstiden för en registrerad design är fem år från ansökningsdagen och kan förlängas upp till 25 år.

VILKEN DESIGN KAN DU FÅ ENSAMRÄTT FÖR?

För att din design ska uppfylla kraven för ensamrätten måste den vara ny och ha ett särpräglad utseende.

Nyhet

Nyhetskravet innebär att din design inte får göras allmänt tillgänglig innan du ansöker om registrering. Den får till exempel inte vara publicerad i någon tidskrift eller visad på en mäsas.

Vad gäller nyhetskravet finns dock en ”skonfrist” på 12 månader. Första gången du på något sätt gör produktens utseende allmänt tillgängligt har du ändå 12 månader på dig att lämna in ansökan om registrering utan att nyhetskravet är förverkat.

Särprägel

Särprägel innebär att din produkts utseende, helhetsintrycket man får av den, måste skilja sig tydligt från tidigare känd design. Du kan inte heller få ensamrätt för en design som är så enkel och banal att den bör vara tillgänglig för alla att använda, som till exempel enkla

geometriska former eller enkla rand- och ruttmönster. Som regel är det inte tillräckligt att bara göra om en gammal design genom att exempelvis ändra färg på den eller använda ett nytt material. Designen måste vara resultatet av någon form av skapande verksamhet.

Är din design unik?

Det är viktigt att du tar reda på om din design har ett särpräglad utseende så att du inte inkräktar på någon annans registrerade rättigheter. År 2002 förändrades mönsterskyddslagen, vilket innebär att PRV:s granskning idag omfattar endast formella hinder, till exempel att blanketten är rätt ifylld och att bildmaterialet är tillräckligt bra. PRV granskar inte om det finns några tidigare registreringar som är för lik din design. Du har därför ett stort eget ansvar att undersöka att din design skiljer sig från tidigare känd design. Annars riskerar du alltså att göra intrång i någon annans designregistrering.

Vilken hjälp kan du få?

Med hjälp av våra databaser och register på prv.se kan du själv söka efter registrerad design som liknar din.

- Svensk designdatabas
- EU:s designregister
- WIPO:s internationella designregister

På vårt bibliotek har du tillgång till elektroniska tidskrifter och böcker, som alla är sökbara. Du är också välkommen att kontakta vår kundsupport för att få vägledning. Hos vår konsultverksamhet *PRV InterPat* kan du beställa granskningar där vi hjälper till att söka efter liknande design i aktuella databaser (pris enligt offert).

Har du tänkt på att det mesta i din omgivning har en genomtänkt design? Till exempel telefonen, dina nya sneakers och parfymflaskorna i badrumsskåpet. För att en produkt ska bli framgångsrik räcker det sällan med att den bara är smart, den måste ha en lockande form också.

Hur kan jag lära mig mer om designregistrering och mönsterrätt?

PRV erbjuder kurser där du kan lära dig mer om immaterialrätt i allmänhet eller få spetskompetens inom ett specifikt område.

På prv.se kan du också se våra kortfilmer om vilka möjligheter som finns inom immaterialrätten.

HUR GÖR MAN?

På vår webbplats prv.se hittar du all information du behöver för att göra din ansökan. Du använder blanketten *Ansökan om registrering av design*.

Offentliggörande

Från den dag du lämnat in din ansökan är den en offentlig handling. Det betyder att vem som helst har rätt att se vilka uppgifter du lämnat och på så sätt ta del av din design.

Hemlighållande

Det finns dock en möjlighet att begära att bildmaterialet eller modellen i din ansökan ska hållas hemligt en viss tid, dock högst sex månader. Begäran om hemlighållande måste göras på ansökningsdagen! Hemlighållandet kan vara av stor betydelse om du inte vill att designen ska bli offentlig förrän produkten kommit ut på marknaden.

Designskydd i andra länder

En registrering hos oss på PRV gäller endast i Sverige. Om du vill registrera din design utomlands så finns tre olika alternativ.

- Om du vill registrera din design direkt i något enskilda utvalt land eller utvalda länder, lämnar du en ansökan direkt till varje lands immaterialrättsliga myndighet.
- Du kan ansöka om designregistrering i EU:s samtliga medlemsstater via en enda ansökan, den ges in till *Europeiska unionens immaterialrättsmyndighet (EUIPO)*.
- Du kan också ansöka om registrering i ett eller flera av de länder som är anslutna till Genèveavtalet om internationell registrering av design. Det gör du via *World Intellectual Property Organisation (WIPO)*.

Prioritet

Prioritet innebär att du får använda ansökningsdatum för din redan gjorda svenska designansökan i senare ansökningar som du ger in i andra länder. På så vis

får din ansökan företrädesrätt framför andra, senare inlämnade ansökningar. För att få tillgodoräkna dig sådan prioritet måste du, inom 6 månader från ansökningsdagen i din svenska ansökan, lämna in din ansökan till de länder du vill fortsätta söka registrering i. I de utländska ansökningarna anger du den svenska ansökan som prioritetsgrundande.

INTRESSERAD?

Kanske behöver du fler ensamrätter för att öka dina affärsmöjligheter? På vår webbplats prv.se kan du läsa om hur till exempel patent och varumärkesskydd fungerar. Du är också välkommen att kontakta vår kunniga kundsupport för att få svar på dina frågor. Skriv till kundsupport@prv.se eller ring 08-782 28 00.

Gå på kurs!

PRV erbjuder kurser där du kan lära dig mer om immaterialrätt i allmänhet, men också om hur du använder skydden på bästa sätt för att tjäna pengar på dina idéer. Vi anpassar kurserna till din situation och dina behov. Vi håller kursen där det passar dig.

KOM IHÅG!

Du har ett stort eget ansvar att undersöka att din design skiljer sig från tidigare känd design. Annars riskerar du att göra intrång i någon annans designregistrering.

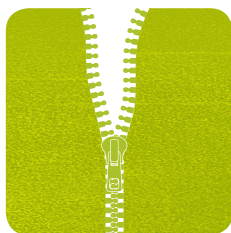
Form och design blir allt viktigare. Ofta räcker det inte med att ta fram en smart produkt. För att nå kommersiell framgång måste produkten dessutom ha ett tilltalande yttre.

En god design är ett avgörande konkurrensmedel.

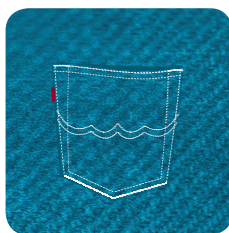
IMMATERIALRÄTT

Immaterialrätt är rätten till icke-materiella tillgångar som t ex uppfinningar, varumärken, design eller texter ur en bok.

PATENT

Patent är ett skydd för en ny teknisk lösning. Ett patent ger ensamrätt att använda en uppfinning kommersiellt.

VARUMÄRKE

Varumärke är ett kännetecken som skiljer varor och tjänster från andras. Varumärkesskydd ger ensamrätt att använda varumärket kommersiellt.

DESIGN

Designskyddet gäller form eller utseende och innebär ensamrätt att använda designen kommersiellt.

UPPHOVSRÄTT

Upphovsrätten ger skaparen av konstnärliga och litterära verk rätten att själv bestämma över användningen av verket.

Du kan göra mycket med en idé. Du kan starta ett företag, sälja idén, skänka bort den, hyra ut den, visa upp den för att skapa intresse hos blivande samarbetspartners eller kunder. Samtidigt måste du vara noga med att se till att ingen annan använder din kreativitet på ett sätt som du inte vill.

För att lyckas behöver du tänka igenom en del saker och göra upp en plan för hur du hanterar värdet av dina idéer – en strategi som kan vara skillnaden mellan att lyckas eller inte.

Kundsupport 08-782 28 00

kundsupport@prv.se

prv@prv.se

PRV

På Patent- och registreringsverket (PRV) arbetar vi med nya idéer i teknikens framkant – varje dag. PRV ger ensamrätt till tekniska idéer, varumärken och design. Vi ger dig möjlighet att byta ditt personnamn och skaffa utgivningsbevis för tidskrifter. Inom alla våra områden erbjuder vi uppdragstjänster och kurser.